

Sygn. akt I ACa 1634/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 września 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Marzena Miąskiewicz

Sędziowie: SA Bogdan Świerczakowski

SO (del.) Mariusz Jabłoński (spr.)

Protokolant: protokolant sądowy Karolina Długosz-Żółtowska

po rozpoznaniu w dniu 21 września 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa A. K.

przeciwko M. O. i I. O.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda i pozwanego M. O.

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 22 kwietnia 2015 r., sygn. akt I C 717/13

- 1. oddała obie apelacje;**
- 2. znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania apelacyjnego.**

Bogdan Świerczakowski Marzena Miąskiewicz Mariusz Jabłoński

Sygn. akt I ACa 1634/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 kwietnia 2015 r. Sąd Okręgowy w Warszawie w punkcie 1. utrzymał w całości w mocy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 25 marca 2013 r., sygn. akt I Nc 79/13 Sądu Okręgowego w Warszawie wobec M. O., uchylił ten nakaz w całości wobec I. O. i oddalił w stosunku do niej powództwo w całości; w punkcie 2. rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania pozostawił referendarzowi sądowemu ustalając, że M. O. przegrał sprawę w całości, natomiast I. O. wygrała sprawę w całości.

Sąd Okręgowy ustalił, iż M. O. zawarł z A. D. w dniu 20 stycznia 2011 r. umowę pożyczki. Kwota pożyczki 600 000 zł miała zostać przelana na numer rachunku bankowego wskazanego w umowie. Pożyczkobiorca zobowiązał się do zwrotu do dnia 31 sierpnia 2011 r. na rachunek bankowy pożyczkodawcy. Z tytułu udzielonej pożyczki pożyczkodawcy przysługiwały odsetki ustawowe w wysokości 18% w skali roku. Jako sposoby zabezpieczenia przewidziano ustanowienie hipoteki oraz weksel własny in blanco poręczony z deklaracją wekslową. Umowę podpisali: A. D. jako pożyczkodawca, M. O. jako pożyczkobiorca oraz I. O. jako poręczyciel. Pozwany nie spłacił pożyczki. Weksel

własny in blanco został podpisany przez M. O., jako wystawcę weksla oraz przez I. O. jako współmałżonka. Weksel wypełniono w dniu 6 grudnia 2012 r. na kwotę 627 000 zł, wskazując termin płatności 14 grudnia 2012 r. i miejsce zapłaty - N., ul. (...). Powód zawarł w dniu 7 grudnia 2012 r. umowę z remitentem, na podstawie której A. D. przeniósł na (...) przez indos prawa z weksla zupełnego który został wydany powodowi. Umowa przewidywała zapłatę na rzecz A. D. kwoty 564 300 zł z tytułu przeniesienia praw z weksla. Powód nie zapłacił remitentowi sumy, która została przewidziana w zawartej umowie. Płatność kwoty za indosowanie weksla została zawieszona do czasu wydania i doręczenia opinii biegłego na podstawie aneksu do umowy z dnia 7 grudnia 2012 r. Indosatariusz wezwał pozwanych w dniu 11 grudnia 2012 r. do zapłaty należności wynikających z weksla do dnia 14 grudnia 2012 r. Na wekslu własnym wystawionym przez M. O. podpis (...) złożony w miejscu (...) nie został nakreślony przez I. O..

Apelację od orzeczenia Sądu Rejonowego w dniu 29 maja 2015 r. wniósł pozwany, zaskarżając wyrok w części utrzymującej nakaz zapłaty w sprawie I Nc 79/13 Sądu Okręgowego w Warszawie wobec M. O., zarzucając naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez dowolną oraz sprzeczną z zasadami doświadczenia życiowego ocenę materiału dowodowego zebranego w sprawie, błędną, jednostronną, niepełną, niespójną, wewnątrznie sprzeczną ocenę poddanych analizie w sprawie fragmentów materiału dowodowego oraz niezasadne pominięcie dowodów, mających znaczenie dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy - przejawiające się poprzez brak rozważenia przyczyn przesłania przez A. D. wezwania do zapłaty w październiku 2012 r., bezkrytyczne przyjęcie wiarygodności zeznań świadka A. D. co do zaciągnięcia zobowiązań, bezkrytyczne i niezasadne przyjęcie iż powód zawarł z A. D. pisemną umowę przeniesienia weksla przez indos i aneks do tej umowy, oparcie rozstrzygnięcia na oświadczeniach powoda i właściciela weksla, pominięcie postanowienia zawartego w § 6 umowy pożyczki z dnia 20 stycznia 2011 r., bezzasadne przyjęcie, że jedynym dowodem spłaty pożyczki jest pokwitowanie; naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewskazanie podstaw prawnych wyroku i brak wskazania podstawy prawnej rozstrzygnięcia; art. 3 k.p.c. poprzez niewyjaśnienie przyczyn, dla których Sąd uznał zeznania świadka A. D. za wiarygodne; art. 227 k.p.c. poprzez uznanie zgłoszonych przez pozwanego wniosków dowodowych jako nieistotnych dla rozstrzygnięcia sprawy i ich oddalenie oraz sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego; art. 6 k.c. poprzez przyjęcie, iż to na pozwanym ciążył obowiązek wykazania wyłącznie pokwitowaniem przekazania objętej sporem kwoty; art. 38 w zw. z art. 103 oraz art. 102 Ustawy z dnia 28 kwietnia Prawo Wekslowe polegające na nieprzedstawieniu pozwanemu weksla do zapłaty w sposób, w miejscu i w terminach przewidzianych w art. 38. Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w części ponad 234.042,30 zł. ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie kosztów za obie instancje.

W dniu 1 maja 2015 r. apelację wniósł powód, zaskarżając wyrok co do punktu 1. w zakresie, w jakim uchylono nakaz zapłaty z dnia 25 marca 2013 r. wydany przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie o sygn. akt I Nc 79/13 w całości wobec I. O. i oddalono w stosunku do niej powództwo w całości oraz co do punktu 2. w zakresie, w jakim ustalono, że I. O. wygrała sprawę w całości. Skarżący zarzucił naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów i uznania jednego podpisu pozwanej na wekslu za nienakreślony jej ręką, a kolejnego za złożony wyłącznie w celu wyrażenia zgody na zaciągnięcie zobowiązania przez wystawcę weksla; art. 278 § 1 k.p.c. oraz art. 286 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku powoda o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego w sytuacji, gdy zachodziła potrzeba wyjaśnienia dodatkowych okoliczności związanych z wyjaśnieniem autentyczności podpisu; art. 248 § 1 k.p.c. poprzez zaniechanie zażądania od pozwanej złożenia do akt sprawy dokumentów zawierających jej podpis, a pochodzących z okresu, gdy wystawiono weksel; art. 18 Prawa wekslowego poprzez jego zastosowanie w niniejszej sprawie i niewłaściwe uznanie, że indos na wekslu dokonany w dniu 7 grudnia 2012 r. miał charakter indosu powierniczego; art. 11 ust. 1 w zw. z art. 14 ust. 1 Prawa wekslowego poprzez ich niezastosowanie i przyjęcie, że indos wpisany na wekslu nie miał charakteru właścicielskiego; art. 31 Prawa wekslowego poprzez jego niezastosowanie i uznanie, że podpis pozwanej na wekslu w miejscu oznaczonym jako „podpis współmałżonka” nie świadczy o udzieleniu poręczenia oraz art. 65 § 1 i 2 k.c. poprzez całkowicie dowolne uznanie, że umowa zawarta pomiędzy powodem a indosantem w dniu 7 grudnia 2012 r. była umową zlecenia. Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w części co do pkt 1. poprzez wydanie orzeczenia utrzymującego nakaz zapłaty z dnia 25 marca 2013 r. (sygn. akt I Nc 79/13) w całości wobec I. O. oraz zmianę w pkt 2 poprzez orzeczenie, że I. O. przegrała sprawę w całości oraz orzeczenie o kosztach procesu za drugą instancję.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacje powoda i pozwanego nie zasługują na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela ustalenia stanu faktycznego niniejszej sprawy dokonane przez Sąd Okręgowy i przyjmuje je za swoje. Sąd I Instancji przeprowadził prawidłową i szczegółową analizę zebranego materiału dowodowego, a następnie dokonał jego rzetelnej oceny.

Wbrew twierdzeniom apelacji pozwanego - uzasadnienie orzeczenia zostało sporządzone w sposób prawidłowy. Sąd zważył, iż rola uzasadnienia orzeczenia nie ogranicza się jedynie do przekonania stron co do słuszności stanowiska sądu i zgodności z prawem orzeczenia, ale także umożliwienia kontroli instancyjnej. Uzasadnienie spełnia funkcję porządkującą, obligując stosujący prawo sąd do prawidłowej i pełnej rekonstrukcji stanu faktycznego i jego subsumcji do miarodajnej normy prawa materialnego, w następstwie czego dochodzi do jej konkretyzacji w sentencji wyroku (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2013 r., sygn. akt II CNP 35/13). W niniejszej sprawie te dwie podstawy rozstrzygnięcia: faktyczna i prawna są spójne i tworzą logiczną całość. Nie ma racji skarżący, iż Sąd nie wskazał podstawy prawnej rozstrzygnięcia. Treść sporządzonego uzasadnienia w tym zakresie jest bowiem prawidłowa. Nie budzi wątpliwości, co sąd uznał za wiarygodne, a wskazanie podstaw materialnoprawnych pozwala na dokonanie kontroli instancyjnej orzeczenia. Wobec powyższego, nie doszło więc do naruszenia art. 328 § 2 k.p.c.

Zarzuty obu apelacji z zakresie naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie znajdują uzasadnienia. Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd powyższego przepisu wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem może być jedynie przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie o innej - niż przyjął sąd - wadze poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu. Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać - choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Stanowisko powoda, iż doszło do naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów i uznanie jednego podpisu pozwanej na wekslu za nienakreślony jej ręką, a kolejnego za złożony wyłącznie w celu wyrażenia zgody na zaciągnięcie zobowiązania przez wystawcę weksla nie znajduje uzasadnienia. W toku postępowania Sąd Okręgowy przeprowadził bowiem postępowanie dowodowe, które doprowadziło do wykazania różnic w złożonych na wekslu podpisach. Zarzuty powoda zmierzają do ustalenia faktu podpisania przez pozwaną weksla in blanco w charakterze poręczyciela, i także tego, że drugi podpis winien być uznany za złożony jako podpis wystawcy weksla. W ocenie Sądu Apelacyjnego prawidłowym jest ustalenie, że I. O. weksla nie podpisała. Stan faktyczny w tym zakresie został ustalony przy wykorzystaniu dowodu z opinii biegłego sądowego, a ocena dokonana przez Sąd I instancji w zakresie tego dowodu jest prawidłowa. Wbrew zarzutom skarżącego, biegły w sposób jasny i rzeczowy odniósł się i do materiału jakim dysponował, do tego w jaki sposób przeprowadził badanie, a także w sposób rzeczowy i konkretny przedstawił jakie są jego konkluzje. Sąd prawidłowo uznał za wystarczający materiał porównawczy znajdujący się w aktach sprawy, zresztą sam biegły nie zgłaszał zapotrzebowania na innego rodzaju materiały porównawcze, a z treści przedłożonej do akt sprawy opinii jednoznacznie wynika, że zgromadzone próbki pisma są wystarczające do jej wydania. Nie może być więc mowy o naruszeniu art. 248 § 1 k.p.c. poprzez zaniechanie zażądania od pozwanej złożenia do akt sprawy dokumentów zawierających jej podpis, pochodzący z okresu w których wystawiono weksel. Sama treść opinii natomiast w sposób kategoryczny dała odpowiedź na pytanie, czy pozwana własnoręcznie złożyła podpis umieszczony na wekslu in blanco. Słusznie zatem Sąd Okręgowy nie kontynuował postępowania dowodowego w tym zakresie, nie przeprowadzając dowodu z opinii innego biegłego z dziedziny grafologii. Nie można bowiem przyjąć, iż Sąd zobowiązany jest dopuścić dowód z opinii kolejnego biegłego w wypadku, gdy złożona dotychczas opinia jest niekorzystna dla strony. Potrzeba dopuszczenia dowodu z kolejnej opinii powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z opinii dotychczas złożonej. Przy czym potrzebą taką nie może być przeświadczenie strony, że dalsze opinie pozwolą na udowodnienie korzystnej dla niej tezy, w przeciwnym razie wniosek ten musi być uznany za zmierzający wyłącznie do nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu, co winno skutkować jego oddaleniem. Tym samym nie doszło również do naruszenia art. 278 § 1 k.p.c.

oraz art. 286 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku powoda o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego.

Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy pozostają także dalsze zarzuty pozwanego w zakresie naruszenia przez Sąd I instancji art. 233 k.p.c. Przede wszystkim, wbrew twierdzeniom apelacji, ocena dowodów nie jest sprzeczna z zasadami doświadczenia życiowego, a analiza materiału dowodowego nie została dokonana całościowo. Skarżący zarzucił, iż doszło do pominięcia dowodu z ustalenia przyczyn przesłania przez A. D. wezwania do zapłaty w 2012 r. oraz bezkrytycznego przyjęcia zeznań świadka A. D.. Sąd Okręgowy prawidłowo wskazał, że zeznania te są logiczne spójne i korespondują z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie. Przeciwnych okoliczności pozwany nie udowodnił a to na nim w tym zakresie spoczywał ciężar dowodu. Bezspornie wzajemne relacje gospodarcze pomiędzy pozwanym a A. D. były skomplikowane składały się bowiem na nie licznie zawierane umowy pożyczki, w dużych kwotach, często bez umowy pisemnej, z niejasnym sposobem ich rozliczenia. Należy jednak zwrócić uwagę, że przesłuchanie w/w charakterze świadka niewiele wniosło do postępowania, a pełnomocnik pozwanego w niewielkim stopniu starał się uzyskać od świadka informacje, które dotyczyłyby okoliczności, co do których ustaleń czynni następnie zarzuty apelacyjne. Natomiast zeznania te zostały poddane ocenie przez Sąd Okręgowy przez pryzmat pozostałego postępowania dowodowego. Oczywistym jest, że Sąd w procesie kontradiktoryjnym opiera się na dowodach które mógł i przeprowadził, a nie na tych, które oddalił. Ponadto zgodnie z orzeczeniem Sądu Najwyższego z dnia 8 sierpnia 1967 r. (I CR 58/67) ocena zeznań świadków nie może ograniczać się do niektórych tylko przesłanek, jak np. cech charakteru lub rodzaju stosunków łączących świadka ze stroną, lecz powinna także opierać się na zestawieniu treści zeznań z pozostałymi dowodami, naświetlającymi sporne okoliczności w sposób odmienny i na dokonaniu prawidłowego wyboru po rozważeniu wynikłych sprzeczności w świetle zasad logiki i doświadczenia życiowego. Sąd Okręgowy prawidłowo dokonał oceny wiarygodności mocy dowodów przeprowadzonych z zeznań świadków, na podstawie własnego przekonania powziętego w wyniku bezpośredniego zetknięcia ze świadkami. W ocenie Sądu Apelacyjnego ocena ta odpowiada regułom logicznego rozumowania wyrażającym formalne schematy powiązań między podstawami wnioskowania i wnioskami oraz uwzględnia zasady doświadczenia życiowego wyznaczające stopień prawdopodobieństwa ich występowania w danej sytuacji. W apelacji skarżący nie wykazali, aby Sąd Okręgowy z materiału dowodowego wyprowadził wnioski niepoprawne logicznie, niezgodne z doświadczeniem życiowym. Niezrozumiałe jest natomiast powołanie przez pozwanego art. 3 kpc – jak się wydaje w kontekście naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 233 kpc. Abstrahując od tego, że treść przepisu art. 3kpc jest skierowana do stron i uczestników postępowania to powód jasno nie wykazał związku naruszenia przez pozwanego treści art. 3 kpc z naruszeniem przez Sąd Okręgowy art. 233kpc.

Ponadto, na uwzględnienie nie zasługiwał zarzut pozwanego naruszenia art. 227 k.p.c. poprzez uznanie zgłoszonych przez pozwanego wniosków dowodowych jako nieistotnych dla rozstrzygnięcia sprawy i ich oddalenie oraz sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego. W odniesieniu do oddalenia wniosku dowodowego w zakresie protokołu obejmującego dowody z zeznań świadków: Z. F., A. R. i M. S., znajdującego się aktach sprawy II C 866/13 wskazać należy, że Sąd, wbrew twierdzeniom apelacji, nie może czynić ustaleń na podstawie protokołu z zeznań świadków składanych w innej sprawie. Kluczowym jest bowiem, iż nie dokonuje ich przesłuchania samodzielnie. Bez znaczenia dla rozpoznania niniejszej sprawy pozostaje zatem, iż w sprawie o sygn. akt II C 866/13 były takie zeznania, Sąd Okręgowy nie mógł bowiem określić ich przydatności i wiarygodności dla potrzeb niniejszej sprawy. Sama świadomość Sądu Okręgowego, że takie dowody zostały przeprowadzone nie może stanowić podstaw do wiążących ustaleń. Podkreślić należy, że to na stronach ciąży obowiązek dowodzenia w sprawie, a gdyby na jej wniosek doszło do złożenia zeznań przez świadków w toku postępowania – ich aktualna ocena, także w zakresie wiarygodności, mogłaby być zgoła inna. Trafnie ustalono również, że pozwany nie sprostął ciężarowi dowodu wynikającemu z art. 6 k.c. Na gruncie przedmiotowej sprawy nie ulega wątpliwości, że obowiązek wykazania ewentualnego pokwitowania, albo też innego potwierdzenia od pożyczkodawcy, które zawierałoby informację za jakie zobowiązania nastąpiła zapłata – spoczywał na pozwanym. Zgodnie z zasadą kontradiktoryjności - sąd nie ma obowiązku zarządzania dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też nie jest zobowiązany do przeprowadzania z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z

dnia 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96). W związku z powyższym, jeżeli materiał dowodowy zgromadzony przez strony nie daje podstawy do dokonania odpowiednich ustaleń faktycznych, sąd musi wyciągnąć ujemne konsekwencje z nieudowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie żądań lub zarzutów. Na marginesie wskazać należy, iż błędnie podnosił pozwany, iż Sąd sprecyzował, że jedyną formą zaliczenia dokonanych wpłat byłoby przedłożenie do akt sprawy pokwitowania. W treści uzasadnienia Sąd I instancji wskazał różne formy potwierdzenia takich transakcji, w tym bankowe potwierdzenia dokonywania wpłat. Natomiast niewątpliwie Sąd Okręgowy uznał, że przedstawione dowody w tym zakresie nie są wiarygodne i nie dowodzą twierdzeń pozwanego.

W odniesieniu do pozostałych wniosków dowodowych, zważyć należy, że poczynienie skutecznego zarzutu naruszenia art. 227 k.p.c., poprzez niezasadne oddalenie wniosków dowodowych złożonych w toku postępowania wymaga złożenia uprzednio stosownego zastrzeżenia w protokole na podstawie art. 162 kpc. Strona, która zastrzeżenia takiego nie zgłosiła traci prawo do powoływania się w dalszym toku postępowania na tego typu uchybienie procesowe. Niewątpliwie stosownego zastrzeżenia pełnomocnik pozwanego obecny na rozprawie, na której oddalone zostały pozostałe wnioski dowodowe stron, nie złożył. Nie może zatem skutecznie powoływać się na uchybienie przepisom prawa procesowego przez bezzasadne oddalenie jego wniosków dowodowych i domagać się ich ponownego przeprowadzenia przed sądem apelacyjnym.

Zarzut naruszenia art. 38 w zw. z art. 103 oraz art. 102 ustawy Prawo wekslowe jest również niezasadny. Powód wykazał, że doszło do prawidłowego przedstawienia weksla, a pozwany nie przedstawił wiarygodnych dowodów, aby nastąpiło to w sposób, miejscu i terminach niezgodnych z umową. Przedstawienia dokonuje się w miejscowości wskazanej na wekslu jako miejsce płatności. W przedmiotowej sprawie była to miejscowość N. ul. (...) . Wbrew twierdzeniom pozwanego z uzasadnienia sądu Okręgowego w B. (k84) nie da się wywieść modyfikacji w treści weksla w zakresie miejsca płatności. Argumentacja tego Sądu koncentrowała się na braku podstaw do właściwości tego Sądu z racji zakwestionowania zamieszczenia miejsca płatności poniżej podpisów wystawcy. Sąd Apelacyjny oceny tej co do zasady nie podziela. Zarówno wystawca weksla jak i remitent mieli świadomości ukształtowania treści weksla przewidując jego wypełnienie w miejscach do tego przeznaczonych. Sam fakt umieszczenia miejsca płatności pod podpisem wystawcy nie może być zatem przesądzający dla oceny, że miejsce płatności w takiej sytuacji należy uznać za niezastrzeżone. Zasadnie powód podnosi, że wezwanie do zapłaty sumy wekslowej zostało skierowane na adres którzy pozwani wskazali remitentowi, wynikał on z zawartej umowy pożyczki, której weksel stanowił zabezpieczenie. Z wezwania jasno wynikało gdzie i kiedy weksel zostanie przedstawiony do zapłaty.

Zarzuty powoda w zakresie naruszenia prawa materialnego nie znajdują uzasadnienia. Podkreślić należy, iż oceniając zasadność roszczenia co do pozwanej, bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy pozostaje charakter przedmiotowego weksla i jego ocena jako powierniczy. Podobnie należało ocenić zarzut naruszenia art. 65 § 1 i 2 k.c. poprzez uznanie, że umowa zawarta pomiędzy powodem a indosantem w dniu 7 grudnia 2012 r. nie była umową sprzedaży, tylko w rzeczywistości zlecenia. Zarzuty te nie są bowiem zrozumiałe w kontekście możliwości ich wpływu na treść zapadłego w sprawie orzeczenia. Zgodnie z art. 31 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe poręczenie oznacza się wyrazem "poręczam" lub innym zwrotem równoznacznym; podpisuje je poręczyciel. Dokonana w toku postępowania przed Sądem I instancji ocena charakteru podpisu złożonego w miejscu oznaczonym: „podpis współmałżonka” jest pełni prawidłowa. Przedstawiony w apelacji powoda pogląd, iż podpis ten widnieje na wekslu jako podpis wystawcy jest niezasadny. Domniemanie to istniało, jednakże zostało obalone przez samą treść weksla in blanco. Podkreślić należy bowiem, że, jeszcze przed wypełnieniem weksla – zawarto w nim stosowne rubryki, nie ulega więc wątpliwości, że obie strony musiały przewidywać zakres treści możliwy do wypełnienia i zawarcia w wekslu. Strony przewidywały zatem podpisy: wystawcy, współmałżonka i poręczyciela. W ocenie Sądu Apelacyjnego, trafnym jest uznanie, że skoro pozwana podpisywała się jako współmałżonka, to nie mogła jednocześnie złożyć podpisu jako wystawca, nielogicznym byłoby bowiem wtedy rozdzielanie tych trzech tytułów i podpisywanie się przez jedną osobę w trzech różnych miejscach. Z praktyki obrotu wekslowego wynikałoby, że zgoda małżonka leży w interesie tego, który weksel otrzymuje, mogłaby być więc wyrażona na treści weksla. Podnoszony przez powoda zarzut, że nie ma znaczenia, gdzie widnieje podpis pozwanej, gdyż i tak ona odpowiada jak wystawca nie znajduje uzasadnienia. Trafnie wskazano, że strona powodowa nie przedstawiła przekonujących okoliczności, uzasadniających twierdzenie o innym charakterze

złożonego podpisu niż wynikający z treści nadruku na wekslu. Pozwana składając swój podpis jedynie wyraziła zgodę na zaciągnięcie zobowiązania małżonka, co w konsekwencji prowadzi do wniosku, że nie odpowiada za zobowiązanie ani jako wystawca, ani jako poręczyciel wypełnionego w dniu 6 grudnia 2012 r. weksla. W świetle całokształtu okoliczności dokonane ustalenie jest zasadne, ocena dokonana przez Sąd Okręgowy jest zgodna z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, a Sąd Apelacyjny tą ocenę podziela. Tym samym, nie doszło do naruszenia art. 11 ust. 1 w zw. z art. 14 ust. 1; art. 18 oraz art. 31 Prawa wekslowego. Ocena podstaw odpowiedzialności pozwanej jest zasadna, nie wykazano, aby podpisała weksel ani jako wystawca jak i jako poręczyciel. Brak także postaw dla przyjęcia odpowiedzialności I. O. ze stosunku podstawowego, nie zostało bowiem wykazane aby doszło do stosownej cesji wiarygodności wobec pozwanej na rzecz powoda. Tym samym ustalenia: czy i w jakim zakresie pozwana poręczyła umowę pożyczki była bezprzedmiotowa dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Do błędnych ustaleń Sądu Okręgowego doszło jedynie w ocenie charakteru przedmiotowego weksla i uznanie, iż ma on charakter powierniczy. W ocenie Sądu Apelacyjnego ustalenie takie wprawdzie byłoby możliwe, jednakże nie sposób uznać wywiedzenie powyższego jedynie z zeznań świadka A. D.. Świadek zaledwie lakonicznie wskazał, że nie otrzymał zapłaty za sprzedany weksel, jednocześnie wyjaśniając, że sprzedał go ponieważ nie chciał mieć kłopotów, a sam nie zna się na związanych z tym zawiłościach. Kwestia charakteru weksla nie została zgłębiona w toku postępowania, nie dążyły do tego również obie skarżące strony. Dlatego też konkluzja Sądu Okręgowego w tej części przekracza zasadę swobodnej oceny dowodów. Ocena charakteru weksla wymagałaby bowiem dokładnego przesłuchania świadka na okoliczność podstawy ustaleń, jaki był stosunek pomiędzy stronami zawierającymi umowę oraz w jakim charakterze weksel został wypełniony. Z treści pozwu wynika jednoznacznie kto i na jakiej podstawie domaga się zapłaty, brak natomiast przesłanek do ustalenia odrębnych relacji między stronami. Błędna ocena dowodów i uznanie weksla za weksel powierniczy nie prowadzi jednak do błędnego rozstrzygnięcia Sądu I instancji. Sąd zasądził całą kwotę należną z weksla, przyjmując że nie są wykazane zarzuty ze stosunku podstawowego. Na uwadze mieć należy, że skoro weksel nie jest powierniczy – to zarzuty ze stosunku podstawowego nie służą (art.10 i 17 prawa wekslowego), a innych zarzutów w toku postępowania pozwany nie przedstawił. Ponadto, nawet przyjmując dopuszczalność zarzutów ze stosunku podstawowego, pozwany nie wykazał, aby dokonał zapłaty pożyczki w takim zakresie w jakim próbował wykazać w toku sprawy. Nie jest bowiem zgodne z zasadami doświadczenia życiowego wypłacanie odsetek bezpośrednio pozwanemu i jego żonie, przy jednoczesnych potwierdzeniach wypłat przez M. O. oraz przekazywaniu środków finansowych A. D.. Mając na uwadze, że świadek wskazywał na istnienie doraźnych pożyczek, nie jest jasnym i słusznie nie zostało uznane za udowodnione, z jakiego tytułu M. O. przekazywał pieniądze, A. D. i jakim zakresie stanowiły one zaspokojenie udzielonej pożyczki. Kwestia zarzutów ze stosunku podstawowego odnosi się także do wysokości kwoty na którą został wypełniony weksel w odniesieniu do termin zwrotu pożyczki i wysokość należnych odsetek. Problematyczną jest bowiem kwestia czy doszło do przedłużenia umowy pożyczki na warunkach w niej zawartych, czy też nie, co z kolei rzutowałoby na ustalenia wysokości należnych odsetek wynikających albo z umowy pożyczki (18%) albo z ustawy. Ostatecznie jednak nawet przyjęcie założenia korzystnego dla pozwanego, że po terminie zwrotu pożyczki wynikającym z pisemnej umowy należne były odsetki ustawowe, prowadzi do wniosku -przy przeliczeniu zadłużenia z uwzględnieniem niespornej kwoty spłaconej- że kwoty na którą został wypełniony weksel mieści się w kwocie tego zadłużenia.

Podsumowując, zarzuty obu apelacji były bezpodstawne i nie mogły skutkować ich uwzględnieniem. Z uwagi na powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelacje powoda i pozwanego. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. z uwagi na wynik sprawy, dokonując wzajemnego zniesienia między stronami kosztów postępowania.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.

Bogdan Świerczakowski Marzena Miąskiewicz Mariusz J.